

**Advies Natuurwaarden Parc De Bloemert
te Midlaren**

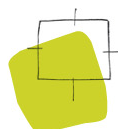

BügelHajema

Plek voor ideeën

**Advies Natuurwaarden Parc De Bloemert
te Midlaren**

2 januari 2012
Projectnummer 247.00.52.33.00

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Plangebied en voorgenomen plannen	7
2.1	Ligging	7
2.2	Huidige situatie	8
2.3	Voorgenomen plannen	8
3	Gebiedsbescherming en effectbepaling	11
3.1	Natuurbeschermingswet 1998	11
3.1.1	Zuidlaardermeergebied	12
3.2	Omgevingsvisie - Ecologische Hoofdstructuur	17
4	Soortenbescherming en effectbepaling	21
4.1	Vaatplanten	21
4.2	Zoogdieren - vleermuizen	22
4.3	Zoogdieren - overige	22
4.4	Vogels	23
4.5	Amfibieën	24
4.6	Reptielen	24
4.7	Vissen	25
4.8	Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden	26
5	Conclusie en consequenties	27
5.1	Beschermde gebieden	27
5.2	Beschermde soorten	27
5.3	Uitvoerbaarheid	28
6	Bronnen	29
6.1	Veldbezoek	29
6.2	Media	29
6.3	Literatuur	29

Bijlagen

Inleiding

Er bestaan plannen voor nieuwbouw van 26 recreatiewoningen in verblijfsrecreatiepark Parc De Bloemert te Midlaren. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken, dient een bestemmingsplanprocedure te worden gevoerd. In dit kader is het conform artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) noodzakelijk een onderzoek uit te voeren naar effecten op de natuurwaarden (soortenbescherming en gebiedsbescherming).

AANLEIDING

Het Advies Natuurwaarden behandelt de ecologische beoordeling van bovengenoemde activiteit. De effecten op natuurwaarden worden beoordeeld in relatie tot bestaande wet- en regelgeving op het gebied van soortenbescherming en gebiedsbescherming. De soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet en de gebiedsbescherming in de Natuurbeschermingswet 1998, de Nota Ruimte, het Provinciaal Omgevingsplan 2009-2013 (provincie Groningen) en de Omgevingsvisie Drenthe. Waar nodig wordt aandacht besteed aan het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1.

DOEL VAN HET ADVIES

De ligging van het plangebied wordt weergegeven in figuur 1.

PLANGEBIED

Figuur 1. Topografische kaart met ligging plangebied (rood) (bron ondergrond: Mijn Kadaster)

Het rapport bestaat uit de volgende onderdelen:

OPZET VAN HET RAPPORT

- een beschrijving van het plangebied en de voorgenomen plannen;
- een beschrijving van de effecten op de te beschermen natuurwaarden;
- de conclusies en de consequenties.

INFORMATIE	<p>De beschrijving van de relevante te beschermen natuurwaarden is gebaseerd op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bestaande bronnen zoals databanken, verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, rapporten en websites; - een verkennend veldbezoek waarbij vooral is gekeken naar kritische en/of beschermde soorten, zowel wat betreft aanwezigheid van als potenties voor deze soorten.
BEOORDELING	<p>Op basis van de bekende gegevens en het veldbezoek zijn de mogelijke effecten als gevolg van de toekomstige ontwikkelingen bepaald. Daarnaast zijn (de effecten van) deze ontwikkelingen beoordeeld in het kader van de natuurwetgeving. Het is mogelijk dat het onderzoek aantoont dat aanvullend onderzoek noodzakelijk is. Waar nodig wordt aandacht geschonken aan eventuele mitigerende en compenserende maatregelen.</p>
BEVINDINGEN	<p>Tot slot worden in het hoofdstuk Conclusie en consequenties de bevindingen van het onderzoek kort weergegeven.</p>

Plangebied en voorgenomen plan- nen

2

2.1

Ligging

Parc De Bloemert is een verblijfsrecreatiepark met een oppervlakte van circa 15 ha, gelegen aan de zuidwestkant van het Zuidlaardermeer. Het plangebied bestaat uit het noordoostelijke deel van Parc De Bloemert en grenst in het zuiden en westen aan andere delen van het verblijfsrecreatiepark en aan de noord- en oostzijde aan het natuurgebied Zuidlaardermeergebied.

Figuur 1 geeft een topografisch overzicht van de ligging van het plangebied en het kilometerhok. Het plangebied ligt in het kilometerhok¹ 241-570 en in uurhok¹ 12-15. Figuur 2 betreft een luchtfoto van verblijfsrecreatiepark Parc De Bloemert met het plangebied daarin globaal aangegeven.

Figuur 2. Bungalowpark De Bloemert met het plangebied daarin globaal aangegeven (bron: Bing Maps)

¹ Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1 km bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling voor het tekenen van de topografische kaarten van Nederland. Een uurhok is een gebied van 5 km bij 5 km gebaseerd op diezelfde verdeling.

2.2

Huidige situatie

Op het verblijfsrecreatiepark Parc De Bloemert bevinden zich ongeveer 112 accommodaties in de vorm van recreatiebungalows voor vier tot zes personen. Veel van deze bungalows liggen aan het water. Het bungalowpark is bereikbaar vanaf de Noordlaarderweg en heeft recreatieve voorzieningen in de vorm van een zeilschool, tennisbanen, volley- en basketbalvelden en diverse speeltuintjes.

Het plangebied is bouwrijp gemaakt en ligt sinds enige tijd grotendeels braak. Het plangebied ligt qua maaiveld ongeveer anderhalve meter hoger dan het aanliggende elzenbroekbos. In het verleden hebben in het plangebied inrichtingswerkzaamheden plaatsgevonden, zoals de aanleg van een nieuwe weg, straatverlichting en een betonnen grondkering. Aan de zuidzijde zijn vier nieuwe chalets geplaatst. Tot enige tijd terug stond in het plangebied een aantal chalets.

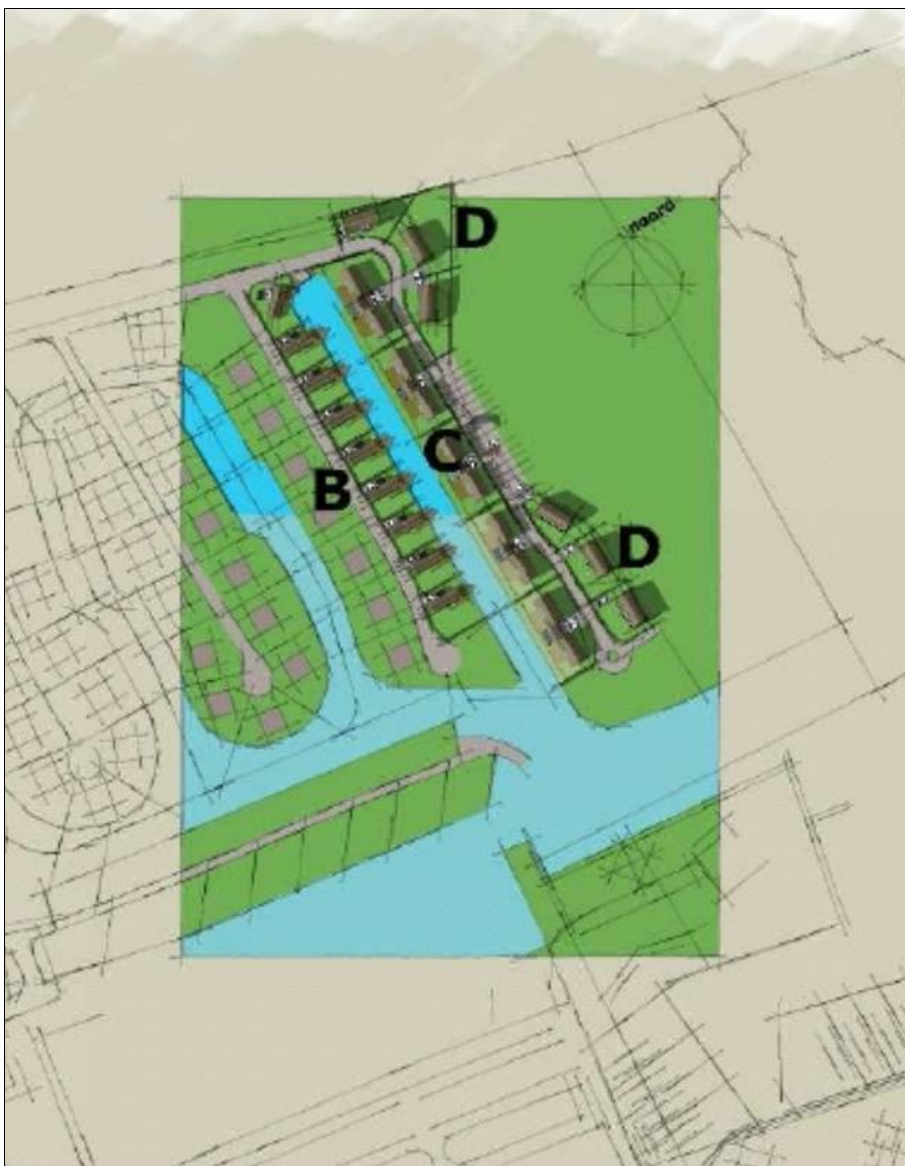
Figuur 3. Situatie plangebied op 9 december 2011

2.3

Voorgenomen plannen

Het voornemen is om, op basis van een uitruil van kampeermiddelen naar recreatiewoningen in een verhouding van 2:1, maximaal 26 recreatiewoningen in het plangebied te realiseren. Hoewel die nieuwe chalets geschikt zijn voor een groter aantal personen (10x2 personen, 6x12 personen en 10x10 personen) dan de oude chalets (5x4 personen), zal, gezien de uitruilverhouding, het totaal aantal personen niet toenemen. De woningen kunnen worden voorzien van een aanlegsteiger voor het afmeren van een boot. Parkeren vindt bij de bungalows plaats. Verder wordt opgemerkt dat ten behoeve van de bouw van de recrea-

tiewoningen geen heiwerkzaamheden plaatsvinden. In figuur 4 is een globale inrichtingsschets voor de recreatiewoningen opgenomen.

Figuur 4. Globale inrichtingsschets voor de recreatiewoningen

G e b i e d s b e s c h e r - m i n g e n e f f e c t b e - p a l i n g

3

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Natuurbeschermingswet 1998 en de Nota Ruimte. Met betrekking tot de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte uitgewerkt in de Omgevingsvisie Drenthe (zie bijlage 1).

3.1

Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de Natuurbeschermingswet 1998 van kracht geworden. Deze wet bundelt de gebiedsbescherming van nationaal begrensde natuurgebieden. In de Natuurbeschermingswet 1998 zijn ook de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. Onder de Natuurbeschermingswet 1998 zijn drie typen gebieden aangewezen en beschermd: Natura 2000-gebieden, staatsnatuurmonumenten en beschermde natuurmonumenten en Wetlands.

Verspreid over Nederland liggen verschillende gebieden die, zoals hiervoor aangegeven, bescherming genieten op basis van de Natuurbeschermingswet 1998. Aangezien de Natuurbeschermingswet 1998 ook een externe werking kent, kunnen er ook consequenties uit voortvloeien voor ontwikkelingen in de omgeving van beschermde gebieden. Aan de westzijde grenst het plangebied aan het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied (zie figuur 5). Overige beschermde gebieden liggen op een dermate afstand dat hierop, als gevolg van de plannen, op voorhand geen negatieve effecten worden verwacht.

INVENTARISATIE

Figuur 5. Detail van Kaart Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied waarin het beschermd gebied met blauw wordt weergegeven en het plangebied met rood is aangegeven (bron: site Ministerie van EL&I)

VOORTOETS	In navolgende wordt het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied verder besproken. Paragraaf 3.1 Natuurbeschermingswet 1998 moet worden gezien als een Voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.
DOEL VAN VOORTOETS	<p>De Voortoets behandelt de vraag of als gevolg van het plan een kans op een significant negatief effect op het beschermd gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 bestaat. Er zijn drie uitkomsten mogelijk:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Er is zeker geen negatief effect. Dit betekent dat er geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig is. 2. Er is wel een mogelijk negatief effect, maar dit is zeker geen significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening aan de orde is. Omdat het effect zeker niet significant is, volstaat daarvoor de zogenaamde verslechterings- en verstoringstoets. 3. Er is een kans op een significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening aan de orde is. Omdat er een kans op een significant negatief effect bestaat, is een passende beoordeling vereist. <p>De Voortoets dient in het kader van de oriëntatiefase van de Natuurbeschermingswet 1998 te worden voorgelegd aan het bevoegd gezag. In de betreffende situatie is dit de provincie Drenthe.</p>
	<p>3.1.1</p> <p>Zuidlaardermeergebied</p>
STATUS	Het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied is op 30 december 2010 door de staatssecretaris van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie definitief aangewezen als Natura 2000-gebied.
BEHEERPLAN	Voor alle Natura 2000-gebieden dient een beheerplan te worden vastgesteld. Op dit moment is voor het Zuidlaardermeergebied een conceptbeheerplan beschikbaar (12).

Het Zuidlaardermeergebied bestaat uit het Zuidlaardermeer met zijn omliggende oeverlanden en een deel van de polders ten noorden en noordwesten van het meer, waarin ook een deel van het Foxholstermeer en het Drentse Diep zijn gelegen. Het Zuidlaardermeer is een natuurlijk meer. Het werd oorspronkelijk gevoed met grondwater van het Drents plateau.

BESCHRIJVING

Instandhoudingsdoelstellingen

Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Hierna worden de instandhoudingsdoelen uit het aanwijzingsbesluit in het kort weergegeven. Het aanwijzingsbesluit is te vinden op de internetsite van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

NATURA 2000

Vogelrichtlijn: broedvogels

- Roerdomp - behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste vijf paren (territoria).
- Porseleinhoen - uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 15 paren.
- Rietzanger - behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 200 paren.

Vogelrichtlijn: niet-broedvogels

- Kleine zwaan - behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 4 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toendrarietgans - behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 210 vogels (seizoensgemiddelde).
- Kolgans - behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 630 vogels (seizoensgemiddelde) voor het foerageergebied en gemiddeld 7.100 vogels (seizoensmaximum) voor het gebied als slaappleats.
- Smient - behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 2.700 vogels (seizoensgemiddelde).
- Slobeend - behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 120 vogels (seizoensgemiddelde).

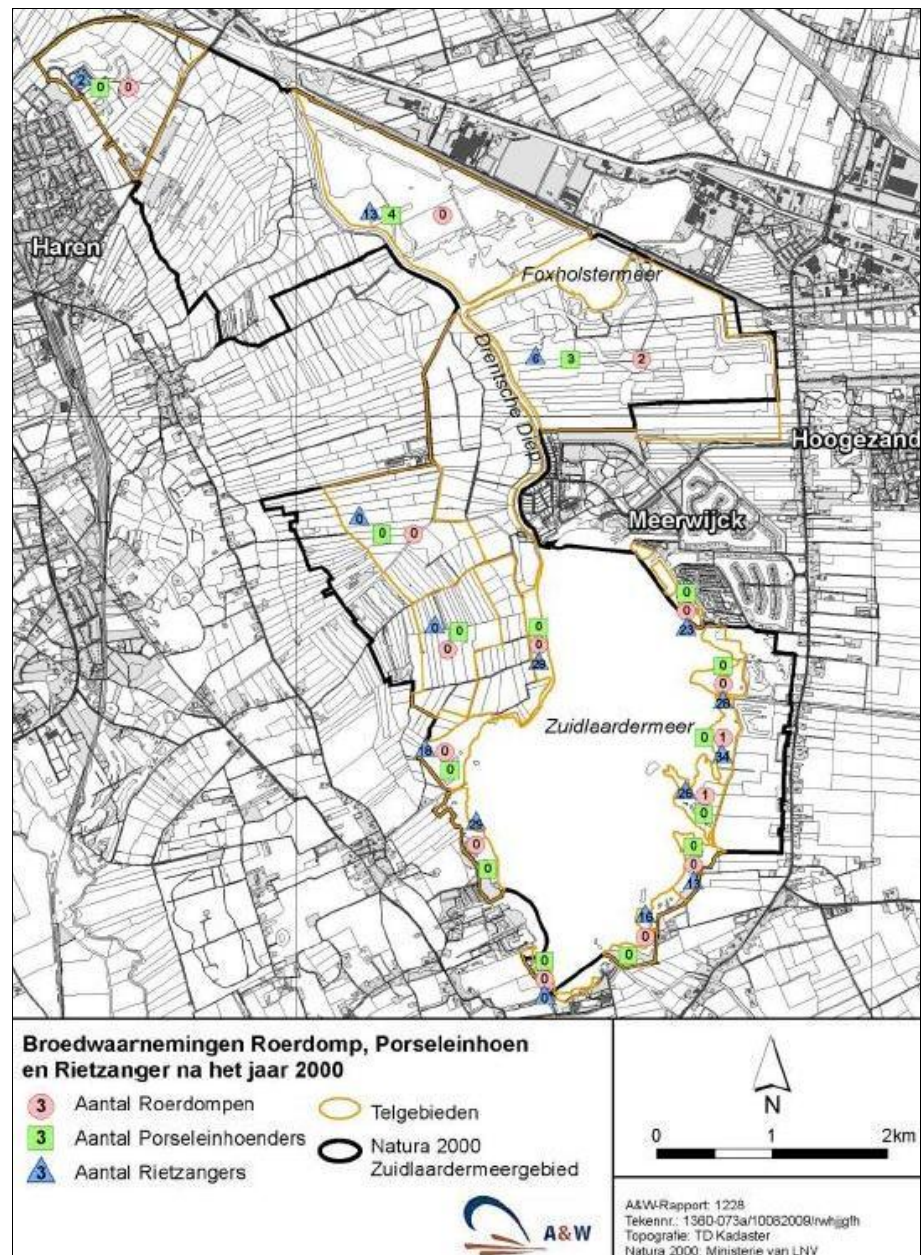
Habitatrichtlijn: soort

- Grote modderkruiper - uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

Verspreiding doelsoorten in en rond plangebied

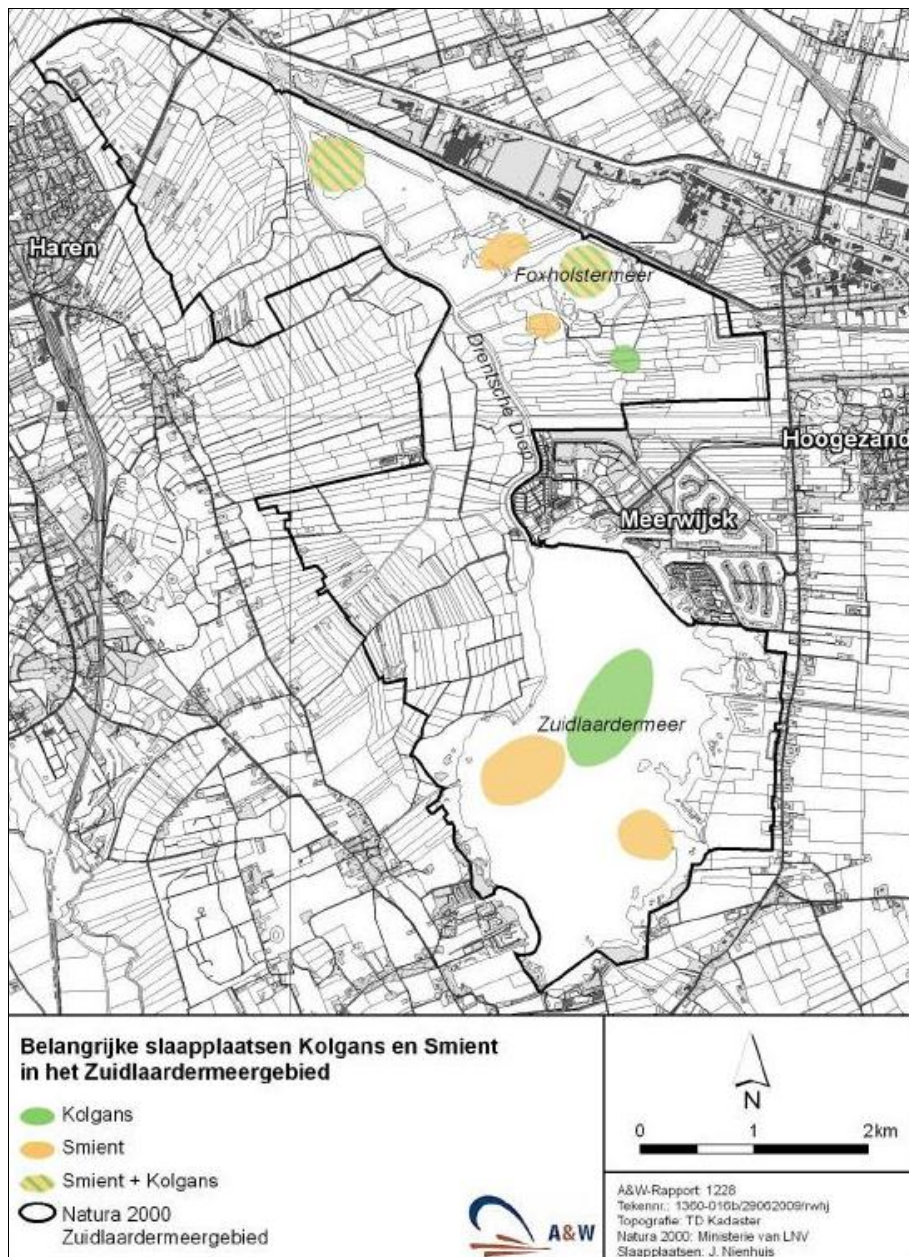
BROEDVOGELS

Op basis van het conceptbeheerplan (12) blijkt dat in de directe omgeving van het plangebied geen broedwaarnemingen van roerdomp en porseleinhoen bekend zijn. Wel zijn in het aanliggende telgebied 29 broedterritoria van rietzanger vastgesteld. Voor alle drie soorten geldt dat het tegen het plangebied aanliggende elzenbroekbos (moerasbos) evenals het plangebied zelf geen belangrijk onderdeel vormt van het leefgebied van deze soorten. Broedterritoria van rietzanger zullen dan ook op geruime afstand van het plangebied gelegen zijn.

Figuur 6. Gegevens van roerdomp, porseleinhoen en rietzanger in het Zuidlaardermeergebied van na 2000 (bron: conceptbeheerplan (12))

Voor overwinterende en doortrekkende kleine zwanen, toendrarietganzen, kolganzen, smienten en slobenden heeft het Zuidlaardermeergebied een functie als foerageer- en rustgebied. Het gaat hierbij met name om het open water (meren) en de graslanden. Belangrijke gezamenlijke slaappleatsen op het Zuidlaardermeer liggen op geruime afstand (ongeveer 700 m) ten noorden en oosten van het plangebied (zie figuur 7). Voor de betreffende watervogels heeft het aanliggende elzenbroekbos evenals het plangebied zelf geen waarde. Rond bosjes en houtsingels ligt daarnaast voor deze soorten juist een verstoringzone als gevolg van het ontbreken van voldoende openheid.

Figuur 7. Belangrijke slaappleatsen van kolgans en smient in het Zuidlaardermeergebied (bron: conceptbeheerplan (12))

Op basis van het conceptbeheerplan blijkt dat uit het Zuidlaardermeergebied slechts enkele waarnemingen van de grote modderkruiper bekend zijn. Deze vissoort wordt op basis van de habitateisen, waarbij het met name gaat om ondiepe wateren met een dikke sliblaag, niet in en direct rond het plangebied verwacht.

Effecten

Eventuele effecten die kunnen optreden als gevolg van de plannen zijn op te delen in: effecten van de gebruiksfase en effecten in de aanlegfase. Voor een eerste overzicht van mogelijke effecten van het plan is gebruikgemaakt van de effectenindicator² (zie bijlage 2). Uit de effectenindicator komen, bij de activiteit 'woningbouw', als potentiële effecten oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, verstoring door geluid, verstoring door licht, verstoring door trilling, optische verstoring (aanwezigheid en bewegingen van mensen) en verstoring door mechanische effecten naar voren.

Gebruiksfase

Zoals eerder beschreven, heeft het plangebied geen betrekking op een gebied met waarden voor de doelsoorten. Er zal hierdoor als gevolg van de plannen geen direct oppervlakte verlies optreden. Gezien de ligging en het huidige gebruik zal er ook geen versnippering (uiteenvallen) van het leefgebied van doelsoorten optreden. Door de huidige milieuwet- en regelgeving worden negatieve effecten met betrekking tot verontreiniging op voorhand niet verwacht. Het plan heeft verder geen gevolgen voor de grondwaterstand. Het nieuwe gebruik zal, gezien de aard van de plannen, niet leiden tot een wijziging van de reeds aanwezige verstoringzones als gevolg van geluid, licht, trilling en de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen vanuit het verblijfsrecreatiepark. De plannen leiden tot slot ook niet tot mechanische effecten in het beschermde gebied.

Hoewel de nieuwe chalets geschikt zijn voor een groter aantal personen dan voorheen ligt het gezien de halvering van het aantal chalets in de verwachting dat het aantal bezoekers niet zal toenemen. Er zal dan ook geen toename van het aantal recreanten in het Zuidlaardermeergebied (land- en waterrecreatie) plaatsvinden.

² De effectenindicator is een hulpmiddel voor initiatiefnemers, vergunningverleners en planmakers die te maken krijgen met activiteiten in of nabij Natura 2000-gebieden. De effectenindicator is een instrument waarmee mogelijke schadelijke effecten ten gevolge van de activiteit en de plannen kunnen worden verkend. De effectenindicator geeft informatie over de gevoeligheid van soorten en habitattypen voor de meest voorkomende storende factoren. Deze informatie is generiek: om vast te stellen of een activiteit in praktijk schadelijk is moet vervolgonderzoek plaatsvinden.

Aanlegfase

In aansluiting op voorgaande kan tijdens de aanleg- en bouwwerkzaamheden bij specifieke werkzaamheden, zoals het aan- en afrijden van vrachtwagens en het inzetten van een graafmachine, tijdelijk een geluidstoename, een toename van verlichting en een toename van optische verstoring optreden. Hierbij wordt opgemerkt dat ten behoeve van de fundering van de recreatiewoningen geen heiwerkzaamheden zullen plaatsvinden. Mede gezien de aanwezigheid van (afschermde) opgaande begroeiing rond het plangebied zal de toename niet dermate zijn dat er verstoring van doelsoorten zal optreden. Belangrijke rustplaatsen van smient en kolgans op het Zuidlaardermeer liggen daarnaast op een ruime afstand van 700 m. In het ergste geval kan tijdelijk een lichte verstoring in het foerageergebied van de overwinterende kleine zwanen, toendrarietganzen, kolganzen, smienten en slobbeenden aan de noordzijde van het plangebied optreden. Het gaat hierbij om graslanden die buiten de begrenzing van het Zuidlaardermeergebied vallen. Onder meer doordat foerageergebieden niet continu in gebruik zijn en het beïnvloedingsgebied klein is ten opzichte van het totale oppervlak aan omliggende foerageergebieden, worden negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van kleine zwaan, toendrarietgans, kolgans, smient en slobbeend ook in het ergste geval niet verwacht.

Cumulatie

Gezien de aard van het plan en de omvang van de verstorende werking, wordt op voorhand een cumulatieve werking met mogelijke in de omgeving uit te voeren plannen en projecten niet verwacht.

Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied worden niet verwacht. Voor deze activiteit is geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. Het is echter aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen om deze visie te bevestigen.

CONCLUSIE

3.2

Omgevingsvisie - Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. De Ecologische Hoofdstructuur is als beleidsdoel opgenomen in de Nota Ruimte. Provincies zijn verantwoordelijk voor de realisering van de Ecologische Hoofdstructuur. In het Streekplan, het Provinciaal Omgevingsplan en/of de Provinciale Ruimtelijke Verordening is dit als beleidsdoel opgenomen.

INVENTARISATIE

Het plangebied is geen onderdeel van maar grenst wel aan de Ecologische Hoofdstructuur (zie ook figuur 8). Vanwege de aan de noordzijde van het plangebied gelegen provinciegrens, vindt de bescherming van de noordelijke gronden plaats op basis van de omgevingsverordening van Groningen en de oostelijke gronden op basis van de omgevingsverordening van Drenthe.

Figuur 8. Detail kaart Ecologische Hoofdstructuur (EHS=groene gebied) (bron: gebiedendatabase, Min. E,L&I)

De Ecologische Hoofdstructuur grenzend aan het plangebied bestaat uit een brede zone van elzenbroekbos. Een broekbos is een bosachtige vegetatie op laaggelegen drassig land. Nabij het plangebied wordt de boomlaag gevormd door zwarte elzen. Doordat de zwarte elzen hoog opgaand zijn en de boomkronen nagenoeg is gesloten, is nabij het plangebied nauwelijks een struiklaag aanwezig. In de ondergroei staan onder meer grassoorten, zeggesoorten, brede stekelvaren en braam. Het plangebied heeft geen hoogwaardige ecologische relaties met de omliggende elzenbroekbos.

EFFECTEN

Als gevolg van het huidige en recente gebruik van het plangebied ligt er rond het plangebied reeds een verstoorde zone voor schuwe diersoorten (aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen, geluid, licht en trilling). Het ligt niet in de verwachting dat het nieuwe gebruik zal leiden tot een significante wijziging van de reeds aanwezige verstoringzone. Tijdens de aanleg en bouwwerkzaamheden kan bij specifieke werkzaamheden, zoals het aan- en afrijden van vrachtwagens en het inzetten van een graafmachine, tijdelijk een geluidstoename en een toename van verlichting in het aangrenzende gebied optreden. Hierbij wordt opgemerkt dat ten behoeve van de fundering van de recreatiewoningen geen heiwerkzaamheden zullen plaatsvinden. Mede gezien de terreinomstandigheden van het omliggende gebied, ligt het niet in de verwachting dat de wezenlijke kenmerken en waarden van de Ecologisch Hoofdstructuur worden aangetast.

De activiteit is op het punt van de Ecologische Hoofdstructuur niet in strijd met de Omgevingsvisie Drenthe en het Provinciaal Omgevingsplan 2009-2013 van de provincie Groningen. Het is aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe, om deze visie te bevestigen.

CONCLUSIE

Soortenbescherming en effectbeoordeling

4

Relevante wet- en regelgeving op het gebied van de soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet en het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1. Het onderzoek is uitgevoerd op basis van bestaande gegevens en een verkennend veldbezoek.

WET- EN REGELGEVING

Op basis van de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet worden de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes ingedeeld. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd (zie bijlage 1). De inheemse vogelsoorten hebben een afwijkend beschermingsregime (valt zowel onder het middelzware als strenge beschermingsregime).

BESCHERMINGSREGIME

Geraadpleegde databanken (opgave van Het Natuurloket (1), zie bijlage 3), verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, websites en rapporten zijn met een eigen nummer in de literatuurlijst opgenomen. Gegevens uit deze bronnen worden bij het bespreken van de verschillende soortengroepen alleen genoemd indien ze een meerwaarde voor het onderzoek hebben.

BRONNEN

Het plangebied is begin december 2011 bezocht om een indruk te krijgen van de terreinomstandigheden van het plangebied, de omgeving en de voorkomende flora en fauna (zie ook paragraaf 6.1). Gezien de aard van het plangebied en op basis van de indruk die van het plangebied is verkregen, de kennis over leefgebieden van soorten en de beschikbare gegevens, kan van alle soortengroepen met voldoende zekerheid een oordeel worden gegeven over het voorkomen van beschermde soorten in het gebied.

VELDBEZOEK

4.1

Vaatplanten

Het plangebied ligt enige tijd grotendeels braak. Er is een kruidenrijke vegetatie aanwezig met soorten als akkerdistel, duizendblad, gestreepte witbol, hondsdraf, kruipende boterbloem, pitrus, speerdistel en vertakte leeuwentand. Het gaat hierbij om soorten van voedselrijke omstandigheden. Nabij het water is enige opslag van zwarte els. Verder groeit hier gele lis en harig wil-

INVENTARISATIE

genroosje. Met het oog op de inrichting en het gebruik van het plangebied worden beschermde soorten niet in of direct rond het plangebied verwacht.

CONCLUSIE Op basis van het veldbezoek is een voldoende beeld van de soortengroep vaatplanten ontstaan. Als gevolg van de beoogde activiteiten en ruimtelijke ontwikkelingen worden geen verbodsovertredingen verwacht.

4.2

Zoogdieren - vleermuizen

INVENTARISATIE Verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied kunnen worden uitgesloten, omdat in het plangebied hiervoor geen bebouwing en bomen aanwezig zijn. Het plangebied zal wel een onderdeel vormen van het foerageergebied van vleermuizen. Op basis van de terreinomstandigheden kan aangenomen worden dat het geen belangrijk onderdeel uitmaakt van het foerageergebied van vleermuizen.

EFFECTEN Als gevolg van de plannen zal het foerageergebied voor vleermuizen veranderen, maar niet verloren gaan. De waarde zal ongeveer gelijk blijven. Negatieve effecten op in de omgeving voorkomende populaties worden dan ook niet verwacht.

CONCLUSIE Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vleermuizen ontstaan. Als gevolg van de beoogde plannen worden geen verbodsovertredingen verwacht.

4.3

Zoogdieren - overige

INVENTARISATIE Door de ruige kruidenrijke vegetatie vormt het plangebied geschikt leefgebied voor enkele kleine grondgebonden zoogdiersoorten zoals huisspitsmuis, mol en veldmuis. Van mol zijn ook meerdere aardhopen in het plangebied aangetroffen. Voorkomende soorten zijn allen licht beschermd. Zwaarder beschermde soorten worden op basis van de terreinomstandigheden niet in het plangebied verwacht.

EFFECTEN Ten behoeve van de ontwikkelingen worden terreindelen vergraven, waardoor leefgebied van de voorkomende soorten (tijdelijk) verloren gaat en enkele verblijfplaatsen worden verstoord en/of vernietigd. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood. De verwachting is dat het plangebied na inrichting een lagere waarde voor zoogdieren zal hebben.

CONCLUSIE Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep overige zoogdieren ontstaan. In het plangebied komen enkele licht beschermde soorten voor. Vaste verblijfplaatsen van deze

soorten kunnen worden vernietigd en verstoord (artikel 11) als gevolg van de ontwikkelingen. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood (artikel 9). In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

Om invulling te geven aan de zorgplicht is het wenselijk dat het plangebied voor aanvang van de werkzaamheden zoveel mogelijk ongeschikt voor dieren wordt gemaakt. Dit kan onder meer worden bewerkstelligd door de vegetatie in het terrein enkele dagen voor aanvang van werkzaamheden kort af te maaien. In de tussenliggende dagen zullen diersoorten zoals (spits)muizen het terrein verlaten, omdat er niet voldoende dekking aanwezig is.

ZORGPLICHT

4.4

Vogels

Het plangebied zelf vormt geen hoogwaardig broedgebied voor vogels. Vogels zoals wilde eend en witte kwikstaart kunnen wel bij een verdere verruiging in het plangebied tot broeden komen. In de rand van het aangrenzende elzenbroekbos zullen vogelsoorten zoals fitis, roodborst, tjiftjaf, vink en winterkoning tot broeden komen. In het elzenbroekbos werd op een afstand van ongeveer 60 m van het plangebied een roofvogelhorst aangetroffen. Gezien de omvang van het nest gaat het hierbij om een nest van buizerd of havik. Het nest van beide roofvogelsoorten is jaarrond beschermd.

INVENTARISATIE

Het broed- en foerageergebied van vogelsoorten zal als gevolg van de plannen veranderen maar niet als zondanig verloren gaan. Indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden opgestart, kunnen nesten van broedvogels in en rond het plangebied worden verstoord. Gezien de afstand en het tussenliggende bos wordt niet verwacht dat het jaarrond beschermde roofvogelnest wordt verstoord.

EFFECTEN

Op basis van het veldbezoek is een voldoende beeld van de soortengroep vogels ontstaan. Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Ontheffing voor het vernielen en verstoren van bewoonde nesten van vogels (artikel 11) wordt in principe niet verleend. Men kan er in dit plangebied van uitgaan dat geen verbodsbepalingen worden overtreden als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of als voor het broedseizoen wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren. Als de werkzaamheden voor het broedseizoen worden gestart en continu voortduren, zullen broedvogels, die normaal gesproken in of direct rond het plangebied tot broeden zouden komen, een rustiger broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de perio-

CONCLUSIE

de. Voor de meeste vogels geldt evenwel dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli loopt.

4.5

A m f i b i e ë n

INVENTARISATIE Het braakliggende terrein en het aangrenzende water met een oeverbeschoeiing heeft voor amfibieën slechts een zeer beperkte waarde. In het plangebied kunnen enkele algemeen voorkomende amfibieën zoals bruine kikker en gewone pad worden verwacht. Het gaat hierbij om licht beschermde soorten. Zwaarder beschermde soorten worden op basis van de terreinomstandigheden en geraadpleegde bronnen (1, 11, 13) niet binnen het plangebied verwacht.

EFFECTEN Ten behoeve van de ontwikkelingen worden terreindelen vergraven, waardoor leefgebied van de voorkomende soorten (tijdelijk) verloren gaat en enkele verblijfplaatsen worden verstoord en/of vernietigd. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood. De verwachting is dat het plangebied na inrichting een soortgelijke waarde voor amfibieën zal hebben.

CONCLUSIE Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep amfibieën ontstaan. In het plangebied komen enkele licht beschermde soorten voor. Vaste verblijfplaatsen van deze soorten kunnen worden vernietigd en verstoord (artikel 11) als gevolg van de ontwikkelingen. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood (artikel 9). In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

4.6

R e p t i e l e n

INVENTARISATIE Binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied voor reptielen aanwezig. Uit het raadplegen van Amfibieën en reptielen in Drenthe (13) blijkt dat rond het zuiden van het Zuidlaardermeer ook geen waarnemingen van reptielen bekend zijn. Er worden derhalve geen reptielen binnen het plangebied verwacht.

EFFECTEN/CONCLUSIE Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep reptielen ontstaan. Als gevolg van de beoogde plannen worden geen verbodsovertredingen verwacht.

4.7

Vissen

Uit het raadplegen van de Vissenatlas Groningen Drenthe (5) blijkt dat in de omgeving van het plangebied (kilometerhok) waarnemingen bekend zijn van de middelzwaar beschermde kleine modderkruiper, paling en rivierprik. Uit de ruimere omgeving (Zuidlaardermeer) zijn tevens waarnemingen van de beschermde bittervoorn, Europese meerval, grote modderkruiper en de rivierdonderpad bekend.

INVENTARISATIE

De binnen het plangebied gelegen watergang staat in openverbinding met het Zuidlaardermeer, waardoor vissen vrij in en uit kunnen zwemmen. Aangezien er weinig vegetatie in de betreffende watergang aanwezig is en de oever beschoeit is, is de waarde van de watergang voor vissen momenteel beperkt. Desondanks kunnen beschermde vissoorten in de watergang aanwezig zijn. Met name kleine modderkruiper en paling zijn soorten die in uiteenlopende watertypen voorkomen. Grote modderkruiper is een kritische soort van ondiepe wateren met een dikke sliblaag en wordt niet binnen het plangebied verwacht. Overige beschermde soorten zouden zwervend binnen het plangebied kunnen worden aangetroffen.

Aan de structuur van de watergang zullen geen ontwikkelingen plaatsvinden. Wel zullen de recreatiewoningen worden voorzien van aanlegsteigers voor het afmeren van een boot. Deze aanlegsteigers komen deels in de watergang te staan.

EFFECTEN

Voorbeeld van bestaande aanlegsteigers in Parc De Bloemert

Bij het plaatsen van steigerpalen in het water kunnen vissen worden verstoord. De daadwerkelijke verstoring hangt sterk af van de manier waarop de steigerpalen worden geplaatst. Het plaatsen met behulp van een trilplaat (trillingen dragen ver in water) geeft meer verstoring dan het gebruik van een spuitlans. Perioden waarin vissen relatief gevoelig zijn voor verstoring zijn de winterperiode en de voortplantingsperiode. Aangezien vissenkoudbloedig zijn, zijn ze bij een lage watertemperatuur minder tot niet actief waardoor ze minder snel

kunnen vluchten. Tijdens de voortplantingsperiode zijn met name de eieren kwetsbaar.

De verwachting is dat de waarde van de watergang voor vissen na inrichting soortgelijke zal blijven. De steigers bieden door het ontbreken van een oevervegetatie ook beschutting. Daarnaast wordt de watergang reeds bevangen.

CONCLUSIE Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een onvoldoende beeld van de soortengroep vissen ontstaan. Bij het onzorgvuldig uitvoeren van de werkzaamheden kunnen beschermde vissoorten worden verstoord of gedood. Hiertoe is afstemming van de planning en uitvoering van de aanlegwerkzaamheden en/of aanvullend veldonderzoek (uitsluiten aanwezigheid beschermde soorten) noodzakelijk. Een ontheffing van de flora- en faunawet is op voorhand niet nodig.

4.8

Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden

INVENTARISATIE Gezien de huidige inrichting en het gebruik is het plangebied geen hoogwaardig leefgebied voor ongewervelden. Met het oog op de aanwezige biotopen en het voorkomen/de verspreiding in Nederland worden binnen en direct rond het plangebied geen beschermde dagvlinders, libellen en overige ongewervelden verwacht.

CONCLUSIE Op basis van het veldbezoek is een voldoende beeld van de soortengroepen dagvlinders, libellen en overige ongewervelden ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen verbodsovertredingen verwacht.

Conclusie en consequenties

5

5.1

Beschermde gebieden

Het plangebied grenst aan beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Zuidlaardermeergebied) en de Omgevingsverordening Drenthe 2011 (Ecologische Hoofdstructuur). Gezien het bestaande gebruik van het plangebied en de aard van de plannen worden echter geen negatieve effecten op respectievelijk de instandhoudingsdoelen en wezenlijke kenmerken en waarden van de beschermde gebieden verwacht. Voor de voorgenomen plannen is dan ook geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. De plannen zijn daarnaast op het punt van natuur niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid (omgevingsvisie en omgevingsverordening van Groningen en Drenthe). Het is aan het bevoegd gezag om deze visie te bevestigen.

5.2

Beschermde soorten

Uit het onderzoek komt naar voren dat het plangebied zelf een beperkte natuurwaarde kent, desondanks worden binnen het plangebied beschermde diersoorten verwacht. Bij het uitvoeren van de aanleg- en inrichtingswerkzaamheden dient specifieke aandacht te zijn voor de aanwezigheid van beschermde vogels en vissen.

Bij het onzorgvuldig uitvoeren van de aanleg- en inrichtingswerkzaamheden kunnen tijdens het broedseizoen van vogels in gebruik zijnde nestplaatsen in en rond het plangebied worden verstoord en vernietigd. Hiertoe dient bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te worden gehouden met het broedseizoen (zie voorwaarden paragraaf 4.4).

BROEDVOGELS

Bij het onzorgvuldig uitvoeren van de werkzaamheden ten behoeve van het plaatsen van de aanlegsteigers kunnen beschermde vissoorten worden verstoord of gedood. Hiertoe is afstemming van de planning en uitvoering van de werkzaamheden en/of aanvullend veldonderzoek (uitsluiten aanwezigheid beschermde soorten) noodzakelijk (zie paragraaf 4.7). Een ontheffing van de flora- en faunawet is op voorhand niet nodig.

VISSEN

Voor de aanwezige licht beschermde soorten (amfibieën en zoogdieren) geldt een vrijstelling van de verboden in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

5.3

Uitvoerbaarheid

Uit het onderzoek naar effecten op beschermde natuurwaarden blijkt dat de aanwezige natuurwaarden geen belemmeringen vormen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Wel is er aandacht bij de planning en uitvoering van de aanleg- en inrichtingswerkzaamheden noodzakelijk.

Het is aan het bevoegd gezag om de visie dat er geen sprake zal zijn van negatieve effecten op beschermde gebieden en de afwezigheid van een noodzaak tot het aanvragen van een vergunning/ontheffing te bevestigen.

Gezien de aangetroffen soorten en de in dit rapport opgenomen voorziene plannen en activiteiten behoudt dit onderzoek drie jaar zijn geldigheid voor een wettelijke of juridische procedure. Dit betreft een ontheffingsaanvraag voor de Flora- en faunawet of een besluit waarop de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is (onder andere een besluit voor de Wro). Bij aanpassingen van het oorspronkelijke plan en veranderingen in de terreinomstandigheden van het plangebied, die kunnen leiden tot andere inzichten met betrekking tot natuurwaarden, zal een actualisatie van het onderzoek moeten plaatsvinden. Dit geldt ook wanneer het beleid voor beschermde gebieden in de omgeving verandert.

Bronnen

6

6.1

Veldbezoek

Het plangebied en omgeving is op 8 december 2011 door de heer ing. D.J. Venema bezocht om een indruk te krijgen van het terrein en het voorkomen van planten- en diersoorten. Tijdens het bezoek zijn plantensoorten genoteerd, maar zijn verder geen volledige vegetatieopnamen gemaakt. Het was een bewolkte dag met een maximumtemperatuur van 10°C en een vrij krachtige wind.

VERKENNEND VELDBEZOEK

6.2

Media

1. www.natuurloket.nl. Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Het Natuurloket is een initiatief van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie en de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF);
2. www.telmee.nl. Invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's), op de site is tevens verspreidingsinformatie van planten en dieren te vinden;
3. www.zoogdieratlas.nl. Verspreidingsinformatie van zoogdieren in Nederland. Zoogdieratlas.nl is een initiatief van de Zoogdierverseniging. De Zoogdierverseniging werkt per provincie samen met diverse organisaties.

6.3

Literatuur

4. Abbingh, G. en R. Manger, Libellen in Drenthe: Verspreidingsatlas 1995-2003; Libellenwerkgroep Drenthe, Assen 2004.
5. Brouwer, T., B. Crombaghs, A. Dijkstra, Vissenatlas Groningen Drenthe (verspreidingsperiode 1980-2007), Uitgeverij Profiel Bedum, 2008.
6. Dienst Landelijk Gebied, Handreiking Flora- en faunawet, Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling, versie 1.1 (werkkader intern), 31 oktober 2008.
7. Dienst Regelingen, Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen, brief met referentie ffw2009.corr.046, 26 augustus 2009.

8. Dijkstra, A.C.J., J. de Vries en B.J. Hoentjen, *Dagvlinders in Drenthe: Voorkomen en verspreiding 1990-2001*, Uitgeverij Publi-Que/Vlinderwerkgroep Drenthe, Emmen 2003.
9. Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Maelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, *De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata) (verspreidingsperiode <1980-1999) - Nederlandse fauna deel 6*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2004.
10. Provincie Drenthe, *Amfibieën en Reptielen in Drenthe (verspreidingsperiode 1945-1993)*, Dienst ruimte en groen in samenwerking met de Werkgroep Amfibieën en Reptielen Drenthe, Assen 1993.
11. Stichting RAVON, *Waarnemingenoverzicht 2009 (verspreidingsperiode 2000-2009)*, RAVON 38, jaargang 12 (4): blz. 78-98.
12. Strijkstra, R.J., M.S.E. Greve, E. van der Heijden, H. Miedema, *Natuurbeheerplan Zuidlaardereergebied, A&W-rapport 1228*, Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden 2009.
13. Uchelen, E. van (red.), *Amfibieën en reptielen in Drenthe; voorkomen en levenswijze*, Uitgeverij Profiel, Bedum 2010.
14. *Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen' (verspreidingsperiode 1999-2006)*, EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.

B i j l a g e n

1. Wet- en regelgeving natuurwaarden
2. Opgave effectenindicator
3. Opgave van Het Natuurloket

Bijlage 1. Wet- en regelgeving natuurwaarden

Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet en het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot gebiedsbescherming betreft de Natuurbeschermingswet 1998 en het beschermingsregime van de Ecologische Hoofdstructuur. In het navolgende wordt een toelichting op deze wet- en regelgeving gegeven.

Flora- en faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).

ZORGPLICHT

Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12). Tevens moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat enkele van deze verboden indirect worden overtreden door aantasting van bijvoorbeeld het foerageergebied en migratieroutes.

VERBODEN

Beschermde zijn de inheemse zoogdieren (met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat), alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel.

BESCHERMDE SOORTEN

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in drie tabellen. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd.

BESCHERMINGSREGIMES

TABEL 1	<p>Licht beschermde soorten (algemene soorten) zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De verboden, bedoeld in artikel 9 tot en met 11 van de wet, gelden in het geheel niet ten aanzien van mol, bosmuis en veldmuis. Daarnaast gelden ze niet ten aanzien van huisspitsmuis voorzover dit dier zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.</p>
TABEL 2	<p>Voor middelzwaar beschermde soorten (overige soorten) en vogels geldt een vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet, mits wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie goedgekeurde gedragscode (zie hierna). Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en ingediend voor goedkeuring. Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten ontheffing worden aangevraagd. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing bij middelzwaar beschermde soorten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - de activiteit moet een redelijk doel dienen.
TABEL 3	<p>Ontheffing voor streng beschermde soorten en vogels wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. De algemene beleidslijn hierbij is dat de ingrepen zodanig worden gemitigeerd dat er geen effecten zijn te verwachten op het goede voortbestaan van de soort op de locatie van de ingreep. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - er mag geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit zijn; - de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - er moet een in of bij de wet genoemd belang zijn; - er wordt zorgvuldig gehandeld; - er vindt geen benutting of economisch gewin plaats.
ACTIVITEITENPLAN	<p>Ten behoeve van een ontheffingsaanvraag artikel 75 Flora- en faunawet dient een activiteitenplan te worden opgesteld. In het activiteitenplan worden het doel van de aanvraag en een uitgebreide onderbouwing van de activiteit beschreven. Het vormt de basis van de beoordeling door de Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie.</p>
AFWIJZING	<p>Wanneer door middel van het nemen van mitigerende maatregelen een verbodsovertreding wordt voorkomen, kan het eveneens goed zijn om een activiteitenplan op te stellen om het 'zorgvuldig werken' vast te leggen. Dit activiteitenplan kan via de aanvraagprocedure voor een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet ter beoordeling aan de Dienst Regelingen worden voorgelegd. Hierbij wordt dan ingezet op een goedkeuring van de maatregelen, maar</p>

een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Door uitvoering van de maatregelen die in het activiteitenplan zijn beschreven, wordt een overtreding van de Flora- en faunawet namelijk voorkomen en is een ontheffing niet nodig.

Een gedragscode is een document waarin wordt aangegeven hoe bij het uitvoeren van activiteiten of werkzaamheden schade aan beschermde planten en dieren wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Ook wordt in de gedragscode aangegeven hoe in de praktijk zorgvuldig wordt gehandeld.

GEDRAGSCODE

Om te voldoen aan de onderzoeksverplichting naar andere eventueel belemmerende regelgeving zoals gesteld in artikel 3.1.6 Bro, is het voldoende dat een ecooloog vaststelt dat er geen ontheffingen volgens artikel 75 Flora- en faunawet nodig zijn of dat deze kunnen worden verkregen (ABRVs 23 augustus 2006). Dit oordeel is geldig wanneer het is gebaseerd op goed onderzoek en juridisch navolgbaar is gedocumenteerd, zoals in voorliggende rapportage is gebeurd. De begrippen 'ecoloog', 'goed onderzoek' en 'rapportage' zijn beschreven in de 'Handreiking Flora- en faunawet, 31 oktober 2008' van de Dienst Landelijk Gebied.

BEOORDELING

Besluit Rode lijsten flora en fauna

De Rode lijsten zijn officieel door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vastgesteld (Besluit Rode lijsten flora en fauna, november 2004, gedeeltelijk herzien en aangevuld per september 2009) op grond van de artikelen 1 en 3 van het Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijk leefmilieu in Europa van 19 september 1979 (Verdrag van Bern). Voor het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie zijn de rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Veel rode lijstsoorten (vooral planten) worden niet door de Flora- en faunawet beschermd en hebben daardoor geen (duidelijke) juridische status.

De rode lijsten zijn samengesteld aan de hand van twee criteria, te weten de trend en de zeldzaamheid. De rode lijstsoorten worden ingedeeld in de volgende categorieën, met de daarbij behorende trend en zeldzaamheid:

SAMENSTELLING

- **UW** uitgestorven op wereldschaal: maximaal afgenomen en nu afwezig op wereldschaal;
- **UWW** in het wild uitgestorven op wereldschaal: maximaal afgenomen en nu in het wild afwezig op wereldschaal, maar in Nederland nog wel in gevangenschap gehouden of gekweekt;
- **VN** verdwenen uit Nederland: maximaal afgenomen en nu afwezig in Nederland;
- **VNW** in het wild verdwenen uit Nederland: maximaal afgenomen en nu in het wild afwezig in Nederland, maar in Nederland nog wel in gevangenschap gehouden of gekweekt;
- **EB** ernstig bedreigd: zeer sterk afgenomen en nu zeer zeldzaam;
- **BE** bedreigd: sterk afgenomen en nu zeldzaam tot zeer zeldzaam, of zeer sterk afgenomen en nu zeldzaam;

- **KW** kwetsbaar: matig afgenomen en nu vrij tot zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen en nu vrij zeldzaam;
- **GE** gevoelig: stabiel of toegenomen, maar zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen, maar nog algemeen.

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet uit 1967 voldeed niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen aan natuurbescherming stellen. Daarom is op 1 oktober 2005 de Natuurbeschermingswet 1998 van kracht geworden, die de gebiedsbescherming van nationaal begrensde natuurgebieden bundelt. Daarmee zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet 1998 verwerkt.

BESCHERMDE GEBIEDEN

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet 1998:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- staatsnatuurmonumenten en beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands.

Verder is deze wet de basis voor het nationale Natuurbeleidsplan (structuurvisie) waarin de Ecologische Hoofdstructuur is geregeld.

VERGUNNING

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen Gedeputeerde Staten van de provincies de vergunningen, maar bij landsbelangoverschrijdende gebieden doet de minister van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie dit.

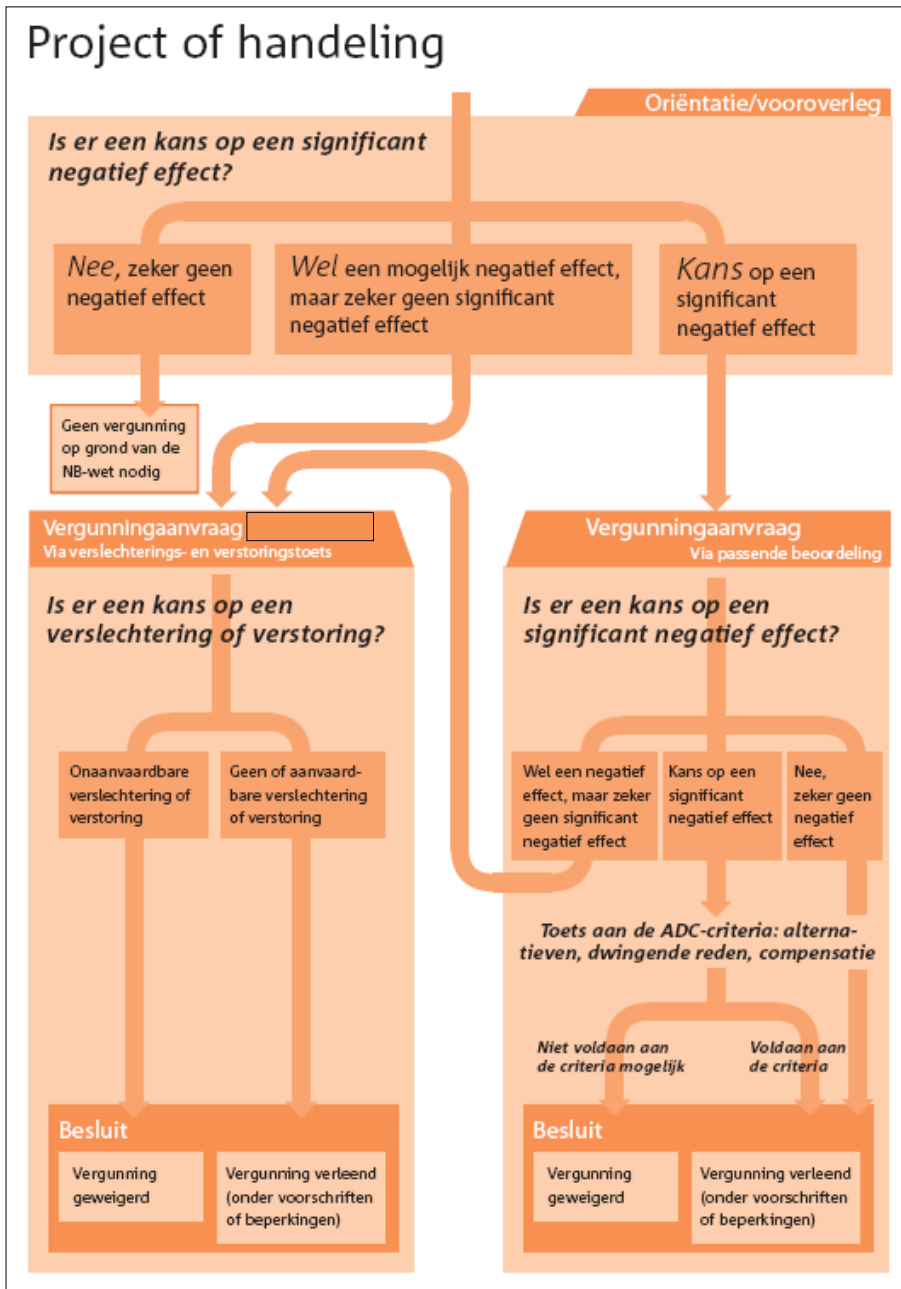
ORIËNTATIEFASE/VOORTOETS

Bij projecten, plannen en activiteiten in of in de omgeving van een beschermd gebied moet in een vooroverleg tussen het bevoegd gezag en de initiatiefnemer (samen met zijn ecologisch adviseur), worden ingeschat of de voorgestane ontwikkeling een significant negatief effect op dit gebied tot gevolg kan hebben. In deze oriëntatiefase vindt een globale toetsing plaats, de zogenaamde voortoets, waardoor een indicatie van de mogelijke negatieve gevolgen wordt verkregen. Op deze manier kan worden bepaald hoe de verdere procedure dient te worden doorlopen en of vergunningverlening aan de orde is. Het bevordert de voortgang van het proces wanneer de initiatiefnemer een aantal globale onderzoeksgegevens voor dit vooroverleg aanlevert. In voorliggend rapport heeft de ecooloog die gegevens beschreven.

BEORDELING

In tegenstelling tot de beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet, die door de ecooloog wordt gegeven, is voor de Natuurbeschermingswet 1998 het oordeel van het bevoegd gezag nodig (zie ook Vergunning). Teneinde te voldoen aan artikel 3.1.6 Bro moet het oordeel van het bevoegd gezag deel uitmaken van de besluitvorming in de planologische procedure.

Wanneer er geen wetenschappelijke zekerheid bestaat dat er geen significant negatief effect is, moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Indien er mogelijk wel een negatief effect is, maar dit zeker niet significant is, moet een verslechterings- en verstoringstoets worden gedaan. Voor beide toetsen moet de initiatiefnemer de gegevens aanleveren in de vorm van een natuurbeschermingswetrapport. Het bevoegd gezag toetst deze rapportage op verzoek van de initiatiefnemer. In beginsel verleent het bevoegd gezag alleen een vergunning als zekerheid is verkregen dat de activiteit de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast.

Stappenschema Natuurbeschermingswet 1998 (bron: Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998 Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit)

ADC-CRITERIA	<p>Wanneer het bevoegd gezag een passende beoordeling nodig acht, moet rekening worden gehouden met de ADC-criteria. Het project moet dan achtereenvolgens worden beoordeeld op: mogelijke (A) alternatieven, (D) dwingende redenen van groot openbaar belang en verplichte (C) compensatie. Veel projecten zullen niet aan deze criteria voldoen. Het kan daarom gunstig zijn om bij twijfel over effecten een uitgebreider vooronderzoek te doen in de vorm van een natuurbeschermingswetonderzoek. Een interactief proces tussen de onderzoekers, de initiatiefnemer en zijn ontwerpers, biedt daarnaast de mogelijkheid om het plan zo bij te stellen dat significant negatieve effecten worden voorkomen.</p>
INSTANDHOUDINGSDOELEN	<p>De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermd gebied. Deze doelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheerplannen. In het aanwijzingsbesluit van een Natura 2000-gebied staat vanwege welke soorten en habitatten en om welke reden het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad.</p>
AANGEWEZEN	<p>Ten tijde van het schrijven van dit rapport zijn nog niet alle aanwijzingsbesluiten voor de 162 Natura 2000-gebieden klaar. De laatste stand van zaken met betrekking tot de (definitieve) aanwijzingsbesluiten is te vinden op de internet-site van het Ministerie van EL&I (gebiedendatabase). Zolang definitieve aanwijzing nog niet heeft plaatsgevonden, wordt getoetst aan de bestaande gebiedsdocumenten of de conceptaanwijzingsbesluiten.</p>
BEHEERPLANNEN	<p>Voor alle Natura 2000-gebieden moeten beheerplannen worden opgesteld. In een beheerplan wordt vastgelegd hoe en wanneer de doelen voor een gebied worden gehaald (instandhoudingsdoelstellingen). Activiteiten in en rondom Natura 2000-gebieden (landbouw, recreatie, waterbeheer) die negatieve effecten op de natuur(doelen) hebben, kunnen ook in het beheerplan worden geregeld, waarmee een integrale aanpak wordt bewerkstelligd. Een beheerplan moet binnen drie jaar na aanwijzing als Natura 2000-gebied worden vastgesteld. Sinds 1 september 2009 zijn voor ruim 80 van de 168 gebieden concept-beheerplannen beschikbaar.</p>

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangende structuur van gebieden met een speciale natuurkwaliteit (doelen). De EHS moet biodiversiteit en duurzame natuurkwaliteit in Nederland waarborgen. De EHS is een beleidsconcept dat zijn wortels heeft in het Nationaal Natuurbeleidsplan van 1990 en een vervolg heeft gekregen in de Nota Ruimte van 2006. Provincies zijn verantwoordelijk voor de realisering van de EHS. In het Streekplan, het Provinciaal Omgevingsplan en/of de Provinciale Ruimtelijke Verordening is dit als beleidsdoel opgenomen.

De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden;
- toekomstige natuurgebieden;
- beheergebieden.

BESCHERMDE GEBIEDEN

Voor de EHS geldt het beschermings- en compensatieregime uit de Nota Ruimte, zoals uitgewerkt in de Spelregels EHS (Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS). In het geval van een ruimtelijke procedure worden ingrepen bij EHS-gebieden door het bevoegd gezag, het college van Gedeputeerde Staten van de provincie, getoetst. Wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS mogen niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot openbaar belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

BESCHERMING

In tegenstelling tot de beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet, die door een ecooloog wordt gegeven, is in het geval van effecten op de EHS het oordeel van het bevoegd gezag nodig. Dit komt overeen met de Natuurbeschermingswet 1998. Het college van Gedeputeerde Staten van de betreffende provincie is gewoonlijk het bevoegd gezag. In voorliggend rapport levert de ecooloog wel de argumenten voor dat besluit. Teneinde te voldoen aan artikel 3.1.6 Bro moet het oordeel van het bevoegd gezag deel uitmaken van de besluitvorming in de planologische procedure.

BEOORDELING

Bijlage 2. Opgave Effectenindicator

Gebied "Zuidlaardermeergebied"

Activiteit "woningbouw"

Storingsfactor	oppervlakteverlies	versnippering	verontreiniging	verdrotting	verstoring door geluid	verstoring door licht	verstoring door trilling	optisch verstoring	verstoring door mechanische effecten
Kleine Zwaan (niet-broedvogel)	■	⊗	■	■	■	■	■	■	...
Kolgans (niet-broedvogel)	■	⊗	■	■	■	■	■	■	...
Porseleinhoen (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rietzanger (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Roerdomp (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	...	■	■
Roerdomp (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	...	■	■
Slobeend (niet-broedvogel)	■	⊗	■	■	■	■	■	■	...
Smient (niet-broedvogel)	■	⊗	■	■	■	■	■	■	■
Toendrarietgans (niet-broedvogel)	■	⊗	■	■	■	■	■	■	...

■ zeer gevoelig

■ gevoelig

■ niet gevoelig

⊗ n.v.t.

... onbekend

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Tynaarlo

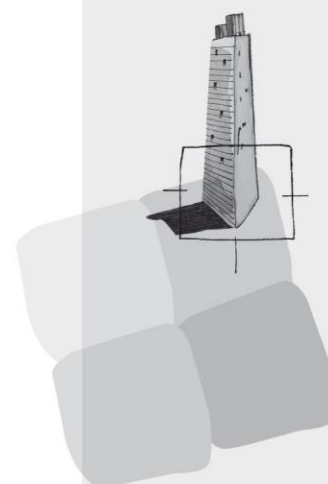
Contactpersoon
De heer J.S. Huisman

Rapport
De heer ing. D.J. Venema
BügelHajema Adviseurs

Fotografie
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
De heer drs. J. van Brussel
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
247.00.52.33.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
Postbus 274
9400 AG Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort